

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Burgers tegen beleid : een analyse van dynamiek in politieke betrokkenheid

Verhoeven, I.

Publication date

2009

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Verhoeven, I. (2009). *Burgers tegen beleid : een analyse van dynamiek in politieke betrokkenheid*. Aksant.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

VOORWOORD

Het moet ergens in 2001 of 2002 zijn geweest dat mijn grote belangstelling ontstond voor burgers en hun betrokkenheid bij de democratie. Ik werkte aan een hoofdstuk over individualisering en burgerschap voor het WRR rapport De Toekomst van de nationale rechtsstaat. Sindsdien ben ik naast vele andere dingen altijd met dit thema bezig geweest. Dit proefschrift vormt daarvan het onomstotelijk bewijs.

Het is verheugend om na jarenlang hard werken iedereen te bedanken die hieraan heeft bijgedragen. Dat doe ik dan ook met groot plezier. Ik wil allereerst mijn beide promotores Kees Schuyt en Maarten Hajer bedanken. Het is een groot voorrecht om in Kees Schuyt een van de grote Nederlandse sociologen als mentor te mogen beschouwen. Ik heb aan Kees niet alleen een zeer goede kritische begeleiding voor dit proefschrift te danken. Hij is ook mijn leermeester in de praktijken van het academisch onderzoek én van advisering op het snijvlak van wetenschap en beleid. Maarten Hajer behoort tot de absolute top van de beleidswetenschap. Hij stimuleerde mij om te focussen op burgers tegen beleid. Door zijn deskundig advies zette Maarten geregeld mijn denkwereld op zijn kop en vormde hij mijn interesse voor beleidsdiscoursen.

Dit proefschrift heb ik geschreven naast mijn werk bij de WRR, dankzij een beurs van de Amsterdamse School voor Sociaal-wetenschappelijk Onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam. Gedurende de periode 2004-2005 kon ik mijzelf daar drie dagen per week volledig op mijn onderzoek concentreren. Ik dank daarvoor Hans Sonneveld en José Komen. Ik kijk terug op twee geweldige jaren met iedereen bij de ASSR waarmee ik lief en leed en vooral veel scherpe discussie heb gedeeld. Dat geldt in het bijzonder voor mijn kamergenoot en intellectuele krachtpatser Justus Uitermark. De ASSR heeft recentelijk financieel bijgedragen aan de drukkosten van dit boek, waarvoor dank. De Afdeling Sociologie en Antropologie van de UVA en Ineke Teijmant dank ik omdat zij mij in staat stelden over mijn eigen onderwerp een leeronderzoek sociologie te geven. Alle studenten die aan het leeronderzoek hebben meegedaan waren van onschatbare waarde.

Ik kan niet iedereen noemen, maar Juriaan Glas en Jochem Lybaart dank je wel. Joost Verhaar jij hebt met je onderzoek en het door de ASSR betaalde vervolg een onmisbare bijdrage geleverd aan dit proefschrift. Het onderzoek naar het Haagse herindelingsproces zou onmogelijk zijn geweest zonder medewerking van de vijf buurgemeenten van Den Haag. Hetzelfde geldt voor de drie belangrijkste burgers tegen beleid, mevrouw de Zwart en de heren Hartkamp en Lubbers.

Toen mijn beurs bij de ASSR eind 2005 ophield, heb ik dit proefschrift verder afgemaakt in weekenden en avonden. De steun die ik daarbij vanuit de WRR heb mogen ontvangen is hartverwarmend. Ik dank daarvoor in de eerste plaats Anton Hemerijck, Rob Mulder, Wim van de Donk en Gerard de Vries die mij in de allerlaatste fase van het schrijfproces de tijd hebben gegund. De scherpe discussies met (oud) collega's Martin Boeckhout, Mischa van den Brandhof, Dennis Broeders, Willemijn Dicke, Huub Dijstelbloem, Ewald Engelen, Cock Hazeu, Paul den Hoed, Jan Willem Holtslag, Frans Hoefnagel, Monique Kremer, Pauline Meurs, Robert Mosch, Jan de Pree, Michiel Scheltema, Erik Schrijvers, Monika Sie en Pieter Winsemius zal ik nooit vergeten.

Ik dank ook Jos Becker, Jos de Beus, Gabriël van den Brink, Paul Dekker, Jan Willem Duyvendak, Ido de Haan, Karin Lasthuizen en Evelien Tonkens, waarmee ik op verschillende manieren tijdens mijn onderzoek van gedachten heb gewisseld.

Adriënne, ontzettend bedankt voor de goede redactie van dit boek. Ik kijk bovendien terug op een plezierige samenwerking met uitgeverij Aksant. Marti Huetink en Rob Wadman bedankt voor jullie inzet. Zonder de steun van mijn goede vrienden Marco, Huib, Mischa, Marigo, Martijn en Marc had ik deze klus niet geklaard. Marco ik sta bij je in het krijt omdat je voor een prachtig vormgegeven boek hebt gezorgd en Marigo omdat je als paranimf veel werk hebt verzet. Marian en Carrie, Ingrid en Johan, Erna en Eva bedankt voor jullie vaak goed getimede aanmoedigingen. Nog dichterbij was de constante steun, toewijding en liefde van mijn familie. Bert, Bernadette, Christal en Gudmund, jullie zijn onmisbaar. Mijn dank voor wat mijn lieve vriendin en paranimf Terry heeft gedaan valt slechts in vier woorden uit te drukken: Ik hou van je! Als laatste dank ik mijn opa en oma voor de onvoorwaardelijke steun die zij mij tijdens hun leven en voor mijn gevoel ook daarna hebben gegeven. Aan hen beiden draag ik dit proefschrift op.

Imrat Verhoeven
Den Haag, april 2009